

SKUPNOSTI V BHOPALU, INDIJA:

ŽRTVE IZPUSTA STRUPENEGA PLINA ŠE VEDNO TRPIJO POSLEDICE

Pred 30 leti je v Bhopalu v Indiji iz tovarne s pesticide ušel strupen plin. V treh dneh je umrlo med 7.000 in 10.000 ljudi. Tisoče preživelih in njihovih potomcev ima hude zdravstvene težave. In kar je še več, onesnaženje s kemikalijami, ki so ostale v zapuščeni tovarni, še danes resno ogroža zdravje.

V osmerki poiščite ključne besede, povezane s primerom.

BHOPAL – Mesto v osrednji Indiji z okoli 1,5 milijona prebivalcev. Najbolj znano je po katastrofi, ko je 3. 12. 1984 izpust strupenega plina iz kemične tovarne ubil na tisoče ljudi, na sto tisoče pa je bilo poškodovanih.

PESTICID – Kemikalija za uničevanje škodljivcev na pridelovalnih površinah, npr. žuželk, plevla, gliv, podgan ... Mnogi pesticidi škodujejo človeku in lahko povzročijo zastrupitve, onesnažujejo pa tudi naravo (npr. vodne vire) in tako tudi vplivajo na zdravje ljudi, živali in rastlin.

ODGOVORNOST – To je dolžnost sprejeti posledice in sankcije ter se opravičiti, če kaj ne ustreza normam oz. ima negativne posledice. V primeru bhopalske katastrofe je bilo za nesrečo odgovorno vodstvo podjetja, saj je bila med drugim tovarna slabo vzdrževana, delavci niso bili ustrezno usposobljeni, zaradi prihranka denarja pa so bili izklopljeni varnostni sistemi.

ODŠKODNINA – (Denarno ali drugo) nadomestilo za povzročeno škodo, ki ga plača tisti, ki je storil škodo oz. je odgovoren za nastalo škodo, npr. telesne poškodbe, bolečine, strah. Odškodnina zdravja sicer ne vrne, vendar pa oškodovancu zelo

olajša življenje, če zaradi posledic npr. ne more več hoditi v službo, skrbeti za otroke itd.

APEL - Pismo, ki ga pošlješ predstavnikom oblasti (npr. predsedniku, ministrici, županu, guvernerki ...) in se z njim zavzameš za določeno žrtev (ali žrtve) kršitev človekovih pravic. V apelu npr. zahtevaš, da se iz zapora izpusti nekoga, ki je zaprt po krivici.

L	C	A	N	G	O	O	D	N	L	B
I	S	P	T	D	B	H	O	P	A	L
P	O	O	B	H	E	O	S	N	N	E
E	H	Š	O	O	O	D	E	D	I	P
S	D	O	I	A	G	T	O	S	N	A
T	S	O	N	R	O	V	O	G	D	O
I	O	S	V	E	N	A	D	T	O	O
C	D	I	O	K	S	E	V	A	K	T
I	N	N	B	K	H	D	O	P	Š	O
D	P	Š	Š	N	P	O	D	I	D	O
P	P	K	T	S	K	O	P	P	O	H

Pred 30 leti je zaradi izlitja strupenega plina v tovarni pesticidov v Bhopalu v osrednji Indiji v treh dneh umrlo med 7 in 10 tisoč ljudi. Zaradi učinkov izpostavljenosti plinu številni preživeli še vedno trpijo hude dolgoročne zdravstvene težave, še posebej ženske. Poleg tega onesnaženje s kemikalijami, ki so ostale na območju zapuščene tovarne, še naprej predstavljajo resno grožnjo za zdravje lokalnih prebivalcev.

Aktivista Rampyari Bai in Safreen Khan dobro poznata vse grozote te katastrofe. Ko se je zgodila nesreča, je bila Rampyarijina snaha sedem mesecev noseča. Ko je izlitje doseglo njihovo naselje, je nenadoma začela rojevati, vendar sta tako ona kot otrok kmalu zatem umrli v bolnišnici. Rampyari se bori z rakom.

Safreenin oče ima hude težave s srcem, njena mama pa težave z vidom. Safreen nam je povedala, da se v njihovem naselju številni otroci rodijo z invalidnostmi in deformacijami. Lokalni prebivalci verjamejo, da je že tako razširjene zdravstvene probleme poslabšala onesnažena voda, ki jo morajo piti.

Po 30 letih Rampyari, Safreen in prebivalci Bhopala še vedno iščejo pravico. Preživeli še niso dobili ustrezne odškodnine glede na hude poškodbe, ki so jih utrpeli. Številni so po nesreči pristali še globlje v revščini. Onesnaženo območje tovarne še vedno ni očiščeno. In podjetja, vpletena v nesrečo, še niso odgovarjala.

Korporacije imajo ogromen vpliv na pravice posameznikov in skupnosti. Ta vpliv je lahko pozitiven, npr. ustvarjanje novih delovnih mest in povečanje prihodkov v državni proračun, ki se lahko porabijo za boljšo kakovost javnih storitev. Vendar korporacije prepogosto zlorablajo človekove pravice, tako da izkoriščajo slabo državno zakonodajo in pomanjkanje mednarodnih mehanizmov za odgovornost podjetij pri uničujočih vplivih njihovega delovanja v razvijajočih se državah.

(Amnesty International o korporativni odgovornosti)

Zahtevajte pravico za žrtve katastrofe v Bhopalu!

Kaj lahko naredite?

- Pišite predsedniku indijske vlade in zahtevajte, naj očistijo območje tovarne in zagotovi, da bodo podjetja, odgovorna za izlitje plina in onesnaženje, odgovarjala za posledice.
- Prebivalci Bhopala bodo ob 30. obletnici katastrofe 3. decembra imeli spreved z baklami. Simbolno se pridružite temu dogodku za pravico – fotografirajte se, kako držite svečo, baklo, kresničko ali lanterno, ter nam fotografije pošljite. Sliko lahko skupaj s pozivom k ukrepanju preko Twitterja delite tudi z indijskim premierjem Narendro Modijem (@narendramodi) ali pa mu jo »prilepite« na njegov zid na Facebooku (facebook.com/narendramodi).

Prejemnikov naslov:

Narendra Modi, Prime Minister of India
Prime Minister's Office
South Block, Raisina Hill
New Delhi-110011
India